

Termat e references per MZHR

SISTEMI PER MONITORIMIN E ZHVILLIMIT SOCIO-EKONOMIK RAJONAL
TE BALANCAUAR

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada – Government
Ministria e Zhvillimit Rajonal
Ministarstvo za Regionalni Razvoj
Ministry of Regional Development

Prishtinë Mars 2021

DEPARTAMENTI PËR PLANIFIKIM DHE ANALIZA SOCIO-EKONOMIKE RAJONALE

TERMAT E REFERENCËS SE SISTEMIT ELEKTRONIK

Studimi i vizibilitetit për monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar në Kosovë dhe dizajnimi i sistemit

DOKUMENTI U PUNUA NGA GRUPI PUNUES:

LEUTRIM GASHI, MENAXHER PROJEKTI
TOMOR CELA,

Përmbajtja:

1.1	Qëllimi.....	2-12
1.2	Shtrirja	2-13
1.3	Metodologjia	2-13
1.4	Koha e Implementimit.....	2-14
1.5	Akronimet dhe Shkurtesat	2-15
1.7	Kontaktet komunale:	2-17
1.8	Kontaktet institucionale:.....	2-18
1.9	Disa nga sistemet qe do te shkëmbejmë te dhënat janë:	0
1.9	Siguria.....	2
2.0	KARAKTERISTIKAT E SISTEMIT ELEKTRONIK PER ZHVILLIMIN SOCIO-EKONOMIK RAJONAL TE BALANCUAR	4
2.1	IMPORTIMI I TE DHENAVE.....	5
2.2	Ngarkimi i dokumenteve dhe i te dhenave.....	6
2.3	Metadata	7
	Menaxhimi i dokumenteve fizike	10
	Ruajtja dhe asgjesimi i dokumneteve elektronike	Error! Bookmark not defined.
	Kerkimi dhe gjetja e dokumenteve	11
	Transferimi	12
	Raportimi.....	14
	Fshirja, ndryshimi dhe zhvendosja e dokumenteve elektronike	15
	Integrimi	16
3.0	KERKESAT JOFUNKSIONALE	17
	Navigimi dhe shfrytezimi	17
	Ballina.....	17
	Perkrahja	18

1. Shkurtesat

Shkurtesat e përdorura në këtë dokument janë si vijon:

MZHR	Ministria e Zhvillimit Rajonal
ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës
ML	Ministritë e linjës
DPASER	Departamenti për Planifikim dhe Analiza Socio – Ekonomike Rajonale
DZHR	Departamenti për Zhvillim Rajonal
RZH	Rajon Zhvillimor
MZHSEB	Monitorimi i zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar
SMZHSEB	Sistemi për monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar
ZHRE	Zhvillimi Rajonal i Balancuar

2. HYRJE

Zhvillimi rajonal si temë dhe fushë e zhvillimit, nuk është e re në Kosovë, ajo njihet që më herët, por në aspekt të shfrytëzimit më strukturor të fondeve të BE-së njihet që nga viti 2008.

Zhvillimi rajonal i balancuar, nënkupton uljen e dallimeve në aspekt të zhvillimit socio - ekonomik dhe ngritjes së cilësisë së jetës në rajone zhvillimore. Zhvillimi rajonal i balancuar nuk mund të arrihet pa ngritjen e kapaciteteve të rajoneve në mënyrë që të kenë një konkurrencë të mirëfilltë ndër rajonale. Është e nevojshme të ndërmerren masa për të ngritur konkurrencën ndër rajonale në mënyrë që të arrihen nivele më të larta të produktivitetit, punësimit dhe prosperitetit. Politika e zhvillimit të balancuar rajonal ndërhyr për të korrigjuar pabarazitë mes rajoneve të ndryshme të një vendi dhe gjithashtu për ngritjen e standardit të jetesës në një nivel më të lartë me një normë të barabartë.

Ministria e Zhvillimit Rajonal (MZHR), konfom detyrave dhe përgjegjësi të saj të përcaktuara me legjislacionin në fuqi dhe Planin e Punës për vitin 2020, ka paraparë hartimin e termave të referencës për realizimin e studimit të vizibilitetit lidhur me monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar. Në kuadër të kësaj detyre, hyn edhe disajnimi apo përshkrimi i sistemit i cili do të ndërtohet nga MZHR dhe shfrytëzohet nga personat kompetent, për monitorimin dhe matjen e performances rajonale.

Hartimi i termave të referencës për studimin e vizibilitetit dhe dizajnimin e sistemit për monitorimin e zhvillimit socio-ekonomik rajonal të balancuar parqet pikënisje për ndërtimin e sistemit për monitorimin e zhvillimeve sociale dhe ekonomike të rajoneve zhvillimore. Ky sistem do të identifikoj të gjitha fushat relevante të zhvillim social dhe ekonomik mbi bazën rajonale, treguesit për monitorimin e zhvillimit socio-ekonomik si dhe përmes këtij sistemi do bëhet monitorimi në afate të rregulluara i zhvillimit ekonomik dhe social në rajone zhvillimore si dhe stimulimi, promovimi dhe menaxhimi i performancës rajonale, synim ky strategjik i MZHR-së.

3. Qëllimi

MZHR, ka finalizuar edhe Planin e Strategjisë për Zhvillim Rajonal 2020 – 2030, e cila është aprovuar në Qeveri.

MZHR tani veç ka përcaktuar edhe objektivat strategjike shumë vjeçare në fushën e zhvillimit rajonal në Kosovë. Pjesë e synimeve strategjike të MZHR-së, është edhe ndërtimi i një sistemi efikas të performancës rajonale. Nga viti 2017, kur MZHR është formuar si Ministri e re, ka hartuar dhe publikuar një numër të konsiderueshëm të dokumenteve analitike lidhur me pasqyrimin e zhvillimit rajonal të balancuar në Kosovë. Këto aktivitete, i ka realizuar mbi bazën e një bashkëpunimi të mirë që ka arritur ta realizojë më institucione të nivelit qendror (M.L dhe ASK) dhe lokal (komunat). Secilin vit, MZHR ka hartuar dhe publikuar të paktën dy (2) analiza: 1.)Analizën e investimeve kapitale dhe 2.) Analizën e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar (subvencione dhe grante për biznese). Mirëpo, raportimi dhe mbledhja e të dhënave, sistemimi i tyre dhe pasqyrimi nëpër rajone zhvillimore, në mungesë të një sistemi të avancuar elektronik, është bërë manualisht dhe në Excel.

Qëllimi i MZHR-së është pasqyrimin sa më i saktë dhe i drejtë i zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar në Kosovë, përmes trajtimit të çështjeve që edhe tejkalojnë kompetencat e komunave dhe që ndërlidhen me institucione tjera dhe me nivelin qendror. Zhvillimi socio – ekonomik rajonal i balancuar, në disa aspekte tejkalon kufijtë komunal të përcaktuar me legjislacionin në fuqi, si dhe nuk ka të bëjë me çështje administrative të organizimit të niveleve të qeverisjes. Zhvillimi socio – ekonomik rajonal i balancuar, nuk kufizohet në nivelin e zhvillimit ekonomik lokal, por e tejkalon atë duke pasqyruar edhe zhvillimin e sektorëve dhe projekteve të zhvilluar në dy e më shumë komuna.

Monitorimi i zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar, është një fushë e re, të cilën nuk e kanë zhvilluar më herët institucionet e nivelit qendror. Zhvillimi i këtij dokumenti, bëhet me qëllim të krijimit të një pikënisje të ndërtimit të një sistemi, të cilin MZHR do ta menaxhojë, ndërsa në të do të përfshihen si përdorues zyrtar lokal dhe qendror lidhur me përfshirjen e të dhënave. Përmes ndërtimit të një sistemi, me përmbajtje të dhënave të zhvillimeve sociale dhe ekonomike të rajoneve zhvillimore të cilat i promovon MZHR, do të ndikojë në balancimin e investimeve në rajone, si dhe pasqyrimin e saktë të fushave në të cilat kemi stagnim të zhvillimit dhe që duhet të angazhohemi më shumë për progres. Kjo, ka për qëllim edhe vënien në pah të pabarazive në aspekte të ndryshme të mirëqenës socio-ekonomike në të gjithë rajonet e Kosovës dhe të pasqyrimin të ndryshimeve me kalimin e kohës, duke i promovuar faktorët ndikues dhe ata që shihen si pengesë.

Qëllimi i këtij dokumenti, është që MZHR të inicojë procedurat dhe të kontrakttojë një operator apo kompani e cila do të evidentojë të gjitha temat, fushat, treguesit dhe përcaktojë rrugën përmes së cilës MZHR do të sigurojë të dhënat e nevojshme për pasqyrtimin e zhvillimeve sociale dhe ekonomike rajonale. Përmes pasqyrimin të saktë të

zhvillimeve socio – ekonomike, do të ndikohet edhe në orientimin e politikave strategjike dhe të investimeve të balancuara të ministrive të linjës në rajone zhvillimore. Studimi i vizibilitetit, përveç identifikimit të fushave, treguesve, metodologjisë së mbledhjes së të dhënave, raportimit, duhet ti ofrojë MZHR-së edhe modelin e sistemit që duhet ndërtojë, si dhe me të gjitha elementet e efikasitetit që duhet ti ketë.

4. Metodologjia e hartimit të dokumentit

MZHR me vendimin Nr.183, të datës 14 Maj 2020, ka formuar Grupin Punues i përbërë prej pesë (5) anëtarëve i cili GP ka pas për qëllim hartimin e këtij dokumenti. Grupi Punues ka realizuar katër (4) takime konsultative punuese deri në finalizimin e dokumentit "Hartimi i termave të referencës për studimin e vizibilitetit për dizajnimin e sistemit për monitorimin e zhvillimit socio-ekonomik rajonal të balancuar në Kosovë".

Bazuar në Vendimin nr. 183, GP ka marrë për bazë analizat dhe treguesit për monitorimin e zhvillimit socio-ekonomik rajonal të balancuar të hartuara dhe publikuara në v.2019 si dhe synimet strategjike të MZHR-së që ndërlidhen me krijimin dhe zhvillimin e një sistemi efikas të menaxhimit të performancës rajonale. Gjithashtu DPASER me qëllim të rritjes së cilësisë së udhëzuesit ka zhvilluar takim konsultative me Departamente tjera relevante të Ministrive të Linjës si (MBPZHR-së dhe MZHE-së).

5. Termat e referencës për zhvillimin e studimit të vizibilitetit dhe dizajnimin e sistemit

Me qëllim të elaburimit më të detajuar të përmbajtjes dhe përshkrimit të procesit të zhvillimit të studimit dhe dizajnit të sistemit për monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar, fillimisht janë përgatitur disa objektiva.

Objektivat të cilat MZHR synon ti arrijë përmes realizimit të studimit të vizibilitetit për monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar në Kosovë dhe dizajnimin e sistemit, janë si vijon:

1. Përmes realizimit të studimit të vizibilitetit lidhur me monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar, MZHR synon t'i definojë të gjitha temat/aktivitetet (sociale dhe ekonomike) që mund të përbëjnë zhvillimet sociale dhe ekonomike rajonale dhe të cilat mund të maten e pasqyrohen në periudha të caktuara nga MZHR.
2. MZHR synon ta sigurojë një burim informacioni që do të mund ta shfrytëzojë në të ardhmen, se për realizimin e monitorimit të zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar, cilat janë temat e trajtimit dhe që mund të hynë në kuadër të zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar, fushat e trajtimit, cilët janë treguesit për matjen e zhvillimeve sociale dhe ekonomike rajonale, realizimin e proceseve për raportimin dhe mbledhjen e të dhënave/metodologjia e punës, akterët që duhet të përfshihen, një përshkrim për ndikimet e pritshme të dokumenteve analitike të

publikuara nga MZHR për pasqyrimin e rregullt të monitorimit të zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar, etj. Të gjitha aktivitetet që do t'i përmbajë studimi dhe që i rekomandohen MZHR-së ti realizojë në të ardhmen, duhet të jenë në harmoni me legjislacionin në fuqi dhe duke respektuar fushë veprimtarinë e institucioneve tjera.

3. Sistemi elektronik do të zhvillohet për MZHR për matjen e zhvillimeve sociale dhe ekonomike mbi baza rajonale, duke i konkretizuar pastaj ato edhe nëpër njësi (komuna) apo çështje ma konkrete (fusha dhe sektor). Cila duhet të jetë përmbajtja e tij, kush mund të jenë përdoruesit dhe numri i tyre, siguria dhe mirëmbajtja, ndryshimet dhe modifikimet, dokumentimi i softuerit, në çfarë platforme duhet të zhvillohet, etj.
4. Të gjitha elementet që ndërlidhen me sistemin elektronik për monitorimin e zhvillimit socio-ekonomik rajonal të balancuar (performances rajonale) të paraqiten në një pjesë të veçantë e cila do të përdoret nga MZHR për kontraktimin e kompanisë që do ta zhvillojë këtë sistem.
5. Pas analizimit të gjitha çështjeve që ndërlidhen me monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar, përcaktimin e treguesve që duhet përdorur, etj, MZHR të sigurojë një sistem efikas për matjen e zhvillimit socio – ekonomik/përformancës rajonale dhe pasqyrimin përmes publikimit të analizave socio – ekonomike apo dokumenteve tjera, në periudha të caktuara kohore (vjetore apo më të gjata).

Ofertuesi i cili do të realizojë këtë studim, duhet së paku të plotësojë dhe realizojë veprimet si vijon:

- Të jetë operator me përvojë në këtë fushë (së paku 3 vjeçare), me së paku tri (3) kontrata (ku tregohen, vlerat, datat, natyra dhe vendi i realizimit) për ofrimin e shërbimeve të ngjashme të realizuara në tri (3) vitet e fundit për institucione private apo publike, nga dita e fundit e publikimit të njoftimit për kontratë dhe të dëshmohet me referenca.
- Operatori, duhet të dëshmojë se ka kapacitete të mjaftueshme të resurseve njerëzore për ti kryer shërbimet, ekspert me kualifikime të larta:
 1. Të përfunduar shkollimin universitar - mastër, ofrimin e dëshmisë "Diplomës" nga fusha e teknologjise informative perkatesisht shkenca kompjuterike
 2. Të përfunduar shkollimin universitar - mastër, ofrimin e dëshmisë "Diplomës" nga fushat sociale dhe
 3. Nje ekspert të kete përfunduar shkollimin universitar bachelor ne ekonomi.
 4. Pesë (5) programerë qe kane të përfunduar shkollimin universitar bachelor apo shkollim të lincencuar profesional në fushën e (TI-së) zhvillimit të softuerëve .

5. Një dizajner i sistemit të kete përfunduar shkollimin universitar master ne dizajn.

Ekspertët duhet të jenë edhe me përvojë pune në së paku dy (2) pune apo sherbime në fushat perkatese. Edhe për përvojën, të ofrohen dëshmitë: kontratat e punës/angazhimeve, e preferueshme edhe produktet.

- Operatori të ofrojë dëshmi lidhur me përshtatshmërinë ekonomike, dëshmi nga banka për qarkullimin për tri (3) vitet e fundit, jo më të vogël se 100,000.00 euro.
- Procesin e zhvillimit të sistemit, e udhëheq operatori, bashkë me procesin e konsultimit të dokumentit me përfaqësuesit institucional i caktuar nga MZHR.
- Sistemi per monitorimin e zhvillimit socio-ekonomik rajonal te ballancuar duhet të përmbajë përshkrimin e parametrave mbi të cilët do të ndërtohet sistemi informativ/elektronik (monitorimit), i cili po'ashtu duhet të mundësojë prezantimin vizual, ndërlidhjen me institucionet e përfshira, afatet e futjes së të dhënave, fushat e trajtuara, treguesit, sistemin e autorizimit të përdoruesve, llogaritjen e treguesve cilësor dhe sasior, etj.
- Gjatë procesit, MZHR, ruan të drejtën e paraqitjes së kërkesave shtesë, për përfshirjen e tyre në studimin e vizibilitetit apo dizajnimin e sistemit.

MZHR është përgjegjëse për të siguruar dhe ofruar në dispozicion:

- MZHR, do të ketë në dispozicion për operatorin, të gjithë dokumentacionin e hartuar dhe publikuar (në vitet 2018,2019,2020) dhe i cili do të paraqiste njërën nga burimet e informacionit, për krijimin dhe zhvillimin e sistemit.

Rezultatet e projektit:

- Operatori duhet të mbajë dy (2) prezantime ndaj MZHR-së, të produktit/studimit të cilin është duke e përgatitur, në mënyrë që tu jepet mundësia stafit të MZHR-së për propozimin e komenteve.
- Sistemi duhet të dorëzohet në MZHR në format elektronik dhe MZHR do te mbaje autorepine.

1.1 Qëllimi

Krijimi dhe dizajnimi i nje sistemi elektronik digjital për monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar në Kosovë eshte mese i domosdoshëm ashtuqe te kemi nje pasqyre te qarte per zhvillimin e gjithembarshem ne nivel te Republikes se Kosoves.

Digjitalizimi i proceseve dhe shërbimeve ne nivel rajonal ka qenë një kohë të gjatë njëra nga kërkesat më të nevojshme si mënyrë e ofrimit e shërbimeve më efikase dhe ngritjes së cilësisë dhe raportimit te sakte dhe te detajuar. Është me rëndësi të veçantë që përveç mbledhjes se te dhënave ne rajonet e Kosovës te kemi edhe nje monitorim sa me te mire dhe te mund te orientojmë investimet dhe politikat strategjike te karakterit ekonomik ne rajonet e caktuara duke u bazuar ne te dhënat reale qe do na ofroj sistemi elektronik si dhe matja e performances.

Raporti i studimit te vizibilitetit për monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar në Kosovë dhe dizajnimi i sistemit ka per qellim krijimin e platformës e cila ne vazhdim do te gjeje implementim ne te gjitha komunat e Kosoves duke u fokusuar ne parametrat dhe veçoritë përkatëse ne nivel rajonal ashtu qe shkëmbimi i te dhënave, ndërveprimi i sistemeve dhe raportimet do te ofrojnë nje pasqyre sa me te qarte dhe transparente ku ky studim do te jete edhe udhërrëfyes i cili do te perdoret ne te ardhmen si mjet per implementimin e qasjes se te dhënave dhe ngritjes se efikasitetit për monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar në Kosovë ku poashtu eshte pjese e përmbushjes se standardeve te Bashkimit Evropian per Kosoven dhe ne veçanti te Ministrisë se Zhvillimit Rajonal.

1.2 Shtrirja

Gjate krijimit të raportit për monitorimin e zhvillimit socio – ekonomik rajonal të balancuar në Kosovë dhe dizajnimi i sistemit fokus kryesor i fushëveprimit janë rajonet e Kosoves, përkatësisht komunat, pastaj ministritë ku do të bashkëveprojnë dhe mbështesin ngushte duke ofruar shërbimet nga sistemet e tyre ekzistuese elektronike të IT-se si dhe Agjensionet të cilat poashtu do mbështesin me të dhënat e tyre ku në kohe reale ose periodike do të pasurojnë sistemin tone me të dhënat e nevojshme për përgatitjen e raporteve dhe orientimit të investimeve afatshkurtera, afatmesme dhe afatgjata. Ky shkëmbim i informatave ndërmjet institucional do të realizohet duke u bazuar në bashkëpunim ndërinstitutional duke u pajtuar për proceset, gjithmonë në pajtueshmëri në ligjet në fuqi të Republikës së Kosovës.

Në kuadër të kësaj analize janë identifikuar keto fusha në të cilat do të duhej të vlerësohej niveli i sistemit:

1. Evidentimi i sistemeve aktuale.
2. Mënyra e tanishme e shkëmbimit të informacioneve ndërmjet tyre.
3. Kërkesat e ardhshme për shkëmbim informatash ndërmjet rajoneve - komunave, agjencioneve dhe ministrive.
4. Proceset dhe shërbimet që për momentin janë të pa digjitalizuara (manuale).

1.3 Metodologjia

Duke pasur parasysh kërkesat dhe qëllimin kryesor të këtij studimi, metodologjia që është ndjekur është e bazuar në këto hapa:

- Përpilimi i listës së sistemeve dhe institucioneve kyçe në këtë projekt
- Mbledhja e informatave dhe analiza e thelle e sistemeve aktuale nga personat përgjegjës. Krijimi i pyetësorit për vlerësimin e kapaciteteve, veçorive dhe nevojave.
- Rekomandim rreth sistemeve dhe resurseve.
- Propozimi i platformave më të përshtatshme duke iu referuar rajonit dhe BE-së, theks te veçantë analiza e sistemit ndërkombëtar për zhvillimin rajonal (Inforegio - EU Regional Policy - European Commission) .
- Prezantimi dhe interpretimi i rezultateve sipas kërkesave të MZHR.
- Raportimet dhe sugjerimet nga sistemi.

1.4 Koha e Implementimit

Fazat	Pikat kryesore	Koha
Mbledhja e informatave (Faza e Parë)	• Përzgjedhja e institucioneve kyçe • Përzgjedhja e sistemeve kyçe • Zhvillimi i pyetësorëve për vlerësim	(10 ditë)
Vlerësimi i sistemeve (Faza e dytë)	• Vlerësimi sipas kapaciteteve -Harduerike -Softuerike -Ligjore • Vlerësimi sipas mundësive vepruese • Vlerësimi sipas sigurisë së sistemit	(10 ditë)
Dokumentimi dhe mapping i sistemeve sipas fazave 1 dhe 2 (Faza e tretë)	• Dokumentimi dhe raporti i përgjithshme (analiza e detalizuar) • Mappingu sipas infrastrukturës softuerike • Mappingu sipas rëndësisë dhe mundësive vepruese • Rekomandimi për përzgjedhjen e infrastrukturës dhe solucionit	(10 ditë)
Zhvillimi i databazes	• Permbledhja e informacioneve për databazën • Krijimi i databazes sipas raportit dhe rekomandimeve • Lidhjet dhe relacionet sipas kërkesave në databazë me databazat ekzistuese për pranimin e të dhënave	(15 ditë)
Zhvillimi i aplikacionit	• Krijimi i formave në harmoni me kërkesat • Lidhjet me API apo vegzave të WEB shërbimeve (WEB Services) që mundësojnë komunikimet me aplikacionet tjera • Testimet • Publikimi	(30 ditë)

Tabela 1. Koha e Implementimit

1.5 Akronimet dhe Shkurtesat

ABEF13	Anketa e buxhetit të Ekonomive familjare
ARBK	Agjensioni për Regjistrimin e Bizneseve të Kosovës
ARIS	Address Registration Information System
ATK	Administrata Tatimore e Kosovës
ASHI	Agjensioni i Shoqërisë së Informacionit
ASK	Agjensioni i Statistikave të Kosovës
ASP.NET	Active Server Pages .NET
ASYCUDA	Automated System for Customs Data
AVUK	Agjencia e Veterinës dhe Ushqimit e Kosovës
AZHB	Agjencioni për Zhvillimin e Bujqësisë
BE	Bashkimi Evropian
BKS	Byroja Kosovare e Sigurimeve
BMS	Border Management System
CRM	Customer Relations Management
DB	Baza e të dhënave
DK	Dogana e Kosovës
DPD	Departamenti për Prodhimin e Dokumenteve
DSHAM	Departamenti i Shtetësisë, Azilit dhe Migracionit
DVIS	Domestic Violence Information System
ICK12	Indeksi i çmimeve të konsumit
IMISH	Inspektimit dhe Monitorimi i Institucioneve Shëndetësore
KGJK	Këshilli Gjyqësor i Kosovës
KPIS	Kosovo Police Information System
KRK	Kuvendi i Republikës së Kosovës
LISH	Licencimit i Institucioneve Shëndetësore
LFS	Labour Force Statistics
LMIS	Labour Management Information System
MAP	Ministria e Administratës Publike
MAPL	Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
MASHT	Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë
MB	Ministria e Bujqësisë
MF	Ministria e Financave
MMPH	Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapsinor
MPB	Ministria e Punëve të Brendshme
MPMS	Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale
MPJ	Ministria e Punëve të Jashtme
MSH	Ministria e Shëndetësisë
MS-SQL	Microsoft SQL
MTI	Ministria e Tregtisë dhe Industrisë
OnTra	Online Tracking

PIAL	Platforma për Informim në Arsimin e Lartë
PK	Policia e Kosovës
PPIdbr	Product Price Index Database
PRIMS	Police Resource Information System.
PSH	Prokuroria e Shtetit
RIMS	Resource Information Management System
SESSH	Sistemi për Evidentimin e Statistikave Shendetesore
SMEH	Sistemi për Menaxhimin e të Hyrave
SMDGJ	Sistemi për Menaxhimin e Dosjeve për Gjyqtarë
SMIAL	Sistemi i Menaxhimit të Informatave në Arsimin e Lartë
SMSF	Sistemi i Menaxhimit të Stokut Farmaceutik
SMRH	Sistemi i Menaxhimit të Resurseve Humane
SIMP	Sistemi Informativ për Menaxhimin e Punësimit
SITK	Sistemi Informativ i Tokave Kadastrale
SPESGJ	Sistemi për Paraqitjen Elektronike në Gykata
SMVP	Sistemi Vijueshmërisë në Punë
SMP	Sistemi Menaxhimit Projekteve
TI	Teknologjia e Informacionit
VPN	Virtual Private Network
ZKM	Zyra e Kryeministrit

Tabela 2. Akronimet

1.7 Kontaktet komunale:

Komuna:	Zyrtari komunal	Drejtoria	E-maili
Deçan			
Gjakovë			
Glllogoc			
Gjilan			
Dragash			
Istog			
Kaçanik			
Klinë			
Fushë Kosovë			
Kamenicë			
Leposaviq			
Lipjan			
Obiliq			
Rahovec			
Pejë			
Podujevë			
Prishtinë			
Prizren			
Skënderaj			
Shtime			
Shtërpcë			
Suharekë			
Ferizaj			
Viti			
Vushtri			
Zubin Potok			
Zveçan			
Malishevë			
Novobërdë			
Mitrovicë e Veriu			
Mitrovicë e Jugu			
Junik			
Hani i Elezit			
Mamushë			
Graçanicë			
Ranillug			
Partesh			
Klllokot			

1.8 Kontaktet institucionale:

Artan Dreshaj, Drejtor i Departamentit për Administrim të Sistemëve dhe Komunikimëve

Ministria e Punëve të Brendshme

Mensur Maloku, Administrator i sistemit Departamenti i Teknologjisë së Informacionit

Ministria e Drejtësisë

Resim Novobërdaliu, DBA Departamenti i Teknologjisë së Informacionit

Ministria e Drejtësisë

Afërdita Thaçi, IDE Drejtore e Drejtoratit për Teknologji së Informacionit

Agjencia Kadastrale e Kosovës

Rifat Hyseni, Drejtor i Teknologjisë së Informacionit

Administrata Tatimore e Kosovës

Ilir Hetemi, Administrator i Bazave të të Dhënave

Prokuroria e Shtetit

Bekir Morina, Udhëheqës i Sektorit të Teknologjisë Informative

Dogana e Kosovës

Agim Qela, Drejtor i TI-së

Ministria e Financave

Sead Sinani, Administrator i Sistemeve Departamenti i Teknologjisë së Informacionit

Zyra e Kryeministrit

Fatmir Stublla, Administrator i Sistemeve Departamenti i Teknologjisë të Informacionit

Zyra e Kryeministrit

Shpetim Kalludra, Departamenti i Teknologjisë së Informacionit

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale

Veda Macastena, Zyrtar i TI-së

Agjensioni për Regjistrimin e Bizneseve të Kosovës

Dardan Xhoshi, Administrator i Sistemeve

Agjensioni i Statistikave të Kosovës

Vullnet Kabashi, Drejtor i drejtorisë për TI

Kuvendi i Republikës së Kosovës

Merita Prestreshi, Zytare e TI-së

Kuvendi i Republikës së Kosovës

Genc Blakqori, Zytarë për rrjetë

Kuvendi i Republikës së Kosovës

Poliksena Berisha, Zytare e TI-së për Komuna

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal

Shehadin Rustemi, Zytar i TI-së

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal

Gazmend Krasniqi, Drejtor i Departmentit të TI-së

Policia e Kosovës

Fëllanza Balaj, Drejtor

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural

Zenel Hisenaj, U.D.

Departamenti i Sistemit të Informacioneve Shëndetësore

Ministria e Shëndetësisë

Afërdita Arifi, Drejtoreshë e Departmentit të TI-së dhe Logjistikës

Ministria e Punëve të Jashtme

Ardian Berisha, Administrator i Bazës të Dhënave

Këshilli Gjyqësor i Kosovës

Mubekir Beqiri, Administrator i Rrjetit Qeveritar

Agjencioni i Shoqërisë së Informacionit

Nazmi Çollaku, Zytar për Teknologji Informative

Agjencia e Veterinës dhe Ushqimit e Kosovës

Elhami Hajdari, Zytar për Teknologji Informative

Agjencioni për Zhvillimin e Bujqësisë

Teuta Sopjani, Zytare për Teknologji Informative

Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë

Granit Elshani, Zytar për Teknologji Informative

Ministria e Tregtisë dhe Industrisë

Bekim Hoxha, Drejtor

Departmenti për Prodhimin e Dokumenteve

Abedin Mehmeti, Udhëheqës Divizioni (AFIS & SYSTEMS)

Departmenti për Prodhimin e Dokumenteve

1.9 Disa nga sistemet qe do te shkëmbejmë te dhënat janë:

Sistemi \ App	URL	Përshkrimi
e-Kosova	https://ekosova.rks-gov.net/	Platforma e shërbimeve online. Platformë shtetërore ku shërbimet publike që gjenden në zyrat dhe sportelet fizike të institucioneve ofrohen në mënyrë elektronike.
MINISTRIA E PUNËVE TË BRENDASHME	Sistemi i Gjendjes Civile te Republikës se Kosoves	Sistemi i gjendjes civile dhe pajisjes se dokumentacionit zyrtar dhe personal te qytetareve te Republikës se Kosoves.
E-Pasuria	https://e-pasuria.rks-gov.net/	Sistemi i Menaxhimit të Pasurisë ose shkurtimisht e-pasuria, është zhvilluar për nevoja të Qeverisë se Republikës së Kosovës. E-pasuria është implementuar në të gjitha ministrat, komunat, agjencitë dhe institucione të tjera të rëndësishme për shtetin e Kosovës. Përmes këtij sistemi menaxhohen të gjitha pasuritë (asetet, materialet shpenzuese, etj) të institucioneve.
e-Arkiva	https://e-arkiva.rks-gov.net/	Është zhvilluar për nevoja të institucioneve të Kosovës. Sistemi është implementuar nëpër Komuna, Ministri, Agjenci si dhe institucione të tjera të Republikës së Kosovës. Përmes këtij sistemi është krijuar arkiva elektronike e centralizuar e institucioneve tona.
Bizneset Online	https://e-bizneset.rks-gov.net/	Regjistrimi dhe Licencimi i Bizneseve Online.
Agjencia e Regjistrimit të Bizneseve	https://arbk.rks-gov.net/	Sistemi elektronik per shfaqjen e te dhenave te bizneseve
Agjencia e Regjistrimit të Bizneseve	https://rbk.rks-gov.net/	SISTEMI PËR REGJISTRIMIN E BIZNESEVE NË KOSOVË
Agjencia e Regjistrimit të Bizneseve	https://arbk-rp.rks-gov.net/	SISTEMI PËR REGJISTRIMIN E PENGUT TE BIZNESEVE NË KOSOVË
e-Shkolla	https://e-planprogrami.rks-gov.net/User/LogOn?ReturnUrl=%2f	Dedikuar MASHT

SMIAL	MASHT	SISTEMI I MENAXHIMIT TË INFORMATAVE TË ARSIMIT TË LARTË (SMIAL)
Sistemi i Menaxhimit të Dokumenteve	http://smd.rks-gov.net/	Është zhvilluar për nevoja të institucioneve të Kosovës. Sistemi është implementuar nëpër Komuna, Ministri, Agjenci si dhe institucione të tjera të Republikës së Kosovës. Përmes këtij sistemi është krijuar menaxhimi i dokumenteve i centralizuar në institucionet tona.
Sistemi Burimeve Njerëzore	http://simbnj.rks-gov.net/	Sistemi Burimeve Njerëzore
Shërbimi i Komunikatorit (Office Communicator 2007 R2)	http://www.rks-gov.net/sq-AL/vegeza/Pages/Communicator.aspx	Në kuadër të strategjisë për qeverisje elektronike, Institucionet e Republikës së Kosovës kanë realizuar projektin Shërbimi i Komunikatorit (Office Communicator 2007 R2).
E-Portali Shtetëror	http://www.rks-gov.net	Është zhvilluar me qëllim që të mundësojë qasje qendrore në informacionet dhe shërbimet që jepen nga institucionet qeveritare.
SMP Sistemi Menaxhimit Projekteve	http://smp/smp/	Sistemi Menaxhimit Projekteve
e-Turizmi	https://e-turizmi.rks-gov.net/LogIn.aspx?l=0	Sistemi për turizëm
MINISTRIA E SHËNDETËSISË	https://mshws.rks-gov.net/	Sistemi i menaxhimit të stokut farmaceutik
MINISTRIA E SHËNDETËSISË	https://sessh.rks-gov.net/#/Home	Sistemi i Informimit Shëndetësor dhe raportimi i të dhënave statistikore shëndetësore
MINISTRIA E SHËNDETËSISË	https://rhmsk.rks-gov.net/	Licencimi
MINISTRIA E SHËNDETËSISË	https://smsf.rks-gov.net/	Sistemi i Menaxhimit të Stokut Farmaceutik për Departamentin e Burgjeve
AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVËS	http://geoportal.rks-gov.net/	Gjeoportali
AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVËS	https://sikt-online.rks-gov.net/Online/	Sistemi i Shërbimet Digjitale Kadastrale

1.9 Siguria

Niveli i sigurisë nga aspekti i komunikimit elektronik në kuadër të qeverisë në bazë të studimit dhe anketimit është shumë i kënaqshëm por nevojitet pa dyshim avancim më i lartë në periudhat e ardhshme të planifikimit posaqërisht në raste kur komunikimi kalon domenet e dikastereve apo Agjencioneve të caktuara për qëllim shkëmbimi informacionesh ndërmjet tyre apo edhe me qytetarët.

Në aspektin e brendshëm, Qeveria e Republikës së Kosovës posedon me domen kontroller i cili kryen autentikimin e sigurtë për qasje në rrjetin e brendshëm në të gjitha institucionet relevante. Sa i përket aspektit të komunikimit me institucionet ndërmjet vete, përveq rrjetit të pavarur në fibër, kjo lidhje realizohet me VPN dhe në mënyrë të enkriptuar shkëmbehen informacionet.

Implementimi i politikave të sigurisë dhe procedurave të qarta të cilat do të paraqesin në formë të qartë se si individ ose entiteti arrijnë deri tek informata që i intereson në formën elektronike është e nevojshme si pjesë kryesore e aspektit të sigurisë dhe shkëmbimit ndërmjet subjekteve të administratës shtetërore. Në këtë aspekt poashtu vlen të përmendet fakti se ASHI si organ përgjegjës për organizmin e brendshëm dhe të jashtëm të sistemeve të TI-së për Qeverinë e Republikës së Kosovës, është edhe përgjegjës për definimin e këtyre procedurave, andaj ne si Ministri sistemin elektronik për zhvillimin socio-ekonomik rajonal të balancuar do ta vendosim në serveret e ASHI-se, ku do të ketë edhe sigurinë e mjaftuar nga tentimet e keqpërdorimeve të web aplikacionit dhe logimet e pautorizuara si pjesë e autorizimit në sistem duke përdorur përdorues dhe password të fort përmes se cilit do të arrihet një komunikim i plotësisht i besueshëm.

Sistemi elektronik për zhvillimin socio-ekonomik rajonal të balancuar duhet të jetë në përputhshmeri të plotë me rregulloren për zhvillimin e aplikacioneve në nivel shtetëror dhe do të skanohet paraprakisht nga ekspertet e ASHI për pershtatshmerinë dhe pranueshmerinë e vendosjes në serveret e tyre.

Sistemi duhet të:

- Pamundësoj qasjen e shfrytëzuesve të paautorizuar në aplikacion.
- Ofroj qasje në aplikacion vetëm për personat e autorizuar paraprakisht dhe listës së autorizimeve për qasje në sistem.
- Siguroj ruajtjen e dokumenteve në sistem në pajtueshmëri me politikat dhe procedurat e MZHR lidhur me ruajtjen dhe jetegjatesinë e dokumenteve elektronike.
- Ofroj zero tolerance ndaj humbjes së dokumenteve elektronike.
- Siguroj mos humbjen e dokumenteve gjatë migrameve dhe bartjeve të ndryshme.

- Siguroj ruajtjen e formatit original të dokumenteve elektronike mbas migrimeve të informacioneve të MZHR.

- Siguron ruajtjen e dokumenteve gjatë transferimit të dokumenteve elektronike.

Sistemi duhet të:

- Mundësoj klasifikimin e dokumenteve elektronike nga aspekti i sigurisë.

- Mundësoj klasifikimin e dokumenteve në këto katër nivele:

- Qasja e brendshme të MZHR me perjashtime,
- Qasja kufizuar,
- Qasja konfidencionale.

- Mundësoj shtimin ose reduktimin e niveleve të qasjeve në bazë të nevojave të MZHR:

- Shenja "Qasja e mbrendshme e MZHR" Dokumentet të cilat nuk janë për publik dhe kanë shkallë më të ulët të konfidencialitetit duhet të bartin shenjën, qasje e brendshme e MZHR. Këto dokumente mund të shihen dhe lexohen nga të gjithë punëtorët e Ministrisë së Zhvillimit Rajonal të cilët janë të autorizuar për të parë dokumentet sipas qasjeve. Autorizimet për të parë dokumentet duhet të mirren paraprakisht. Zbulimi i këtyre dokumenteve pa autorizim paraprak dëmton interesat e Ministrisë së Zhvillimit Rajonal.

- Shenja "Qasje e kufizuar" identifikon dokumentet të cilat kanë shkallë më të lartë të konfidencialitetit dhe zbulimi i paautorizuar i të cileve dëmton seriozisht interesat e Ministrisë së Zhvillimit Rajonal.

- Shenja "Qasje konfidencionale" identifikon dokumentet me shkallën më të lartë të konfidencialitetit zbulimi i të cilave dëmton rëndë interesat e Ministrisë.

- Qasja në këto dokumente duhet të jetë e limituar dhe e menaxhuar në mënyrë të rreptë.

2.0 KARAKTERISTIKAT E SISTEMIT ELEKTRONIK PER MONITORIMIN E ZHVILLIMIT SOCIO-EKONOMIK RAJONAL TE BALANCUAR

Sistemi duhet të ofroj mundësinë e menaxhimit të informacioneve elektronike të ministrisë duke filluar nga iniciimi, bashkëpunimi gjatë hartimit, shpërndarja e autorizuar, finalizimi dhe ruajtja e të dhenave elektronike gjatë tërë jetës së tyre, të percaktuar paparprakisht nga MZHR, dhe duhet të plotësoj kushtet si ne vijim:

- Besueshmëria
 - Sistemi duhet të jetë në gjendje të funksionoj, në mënyrë të vazhdueshme, në harmoni me procedurat e MZHR rreth menaxhimit të dhenave elektronike.
 - Sistemi elektronik duhet të jetë në gjendje të përkrahë ndryshimet të MZHR dhe duhet të siguroj që karakteristikat e dokumenteve elektronike nuk do të ndryshohen pas qfare do lloj transferimi te dhenave apo të dokumenteve dhe shkembimeve nga sistemet tjera.
 - Sistemi duhet të jete ne gjendje per te pranuar dhe kapur dokumentet elektronike te gjeneruara nga funksionet dhe aktivitetet e MZHR.
 - Sistemi duhet te mundësoj organizimin e dokumenteve ne atë mënyre qe te reflektoj proceset te MZHR.
 - Sistemi elektronik duhet te mbroj dokumentet elektronike nga ndryshimet e mundshme apo shkatërrimet.
 - Sistemi elektronik duhet te le gjurme mbi çdo dokument te ndryshuar apo fshire dhe qasjet në të.
 - Sistemi elektronik duhet te funksionoj si burimi kryesor i informatave dhe duhet te ofroj qasje për shfrytëzuesit e autorizuar
- Integriteti
 - Për te parandaluar qasjen e paautorizuar, zhvendosjen dhe fshirjen e dokumenteve dhe te dhenave, sistemi elektronik duhet te ofroj masat e kontrollit si monitorimi i rreptë i qasjes ne system, verifikimi i shfrytëzueseve, shkatërrimi i autorizuar i dokumentacionit dhe siguria.
- Pajtueshmëria
 - Sistemi elektronik duhet te funksionoj ne pajtueshmëri me kërkesat ligjore të Republikës së Kosovës.
- Gjithëpërfshirja
 - Sistemi elektronik duhet te menaxhoj dokumentet ose te dhenat elektronike te cilat rezultojnë nga gama e plote e aktiviteteve sipas tregueseve te cekur ne raportin e bashkangjitur.
- Perdorshmeria

-
- Sistemi elektronik duhet te ofroj gjetje te lehte te dhenave elektronike, nxjerrje te raporteve dhe dokumenteve nga sistemi dhe ruajtje te dokumentit ne pajtim me kërkesat e MZHR.
 - Menaxhimi sistematik i dokumenteve dhe te dhenave elektronike
 - Sistemi elektronik duhet te mundësoj menaxhimin sistematik te dhenave elektronike duhet filluar nga krijimi, mirëmbajtja dhe shkatërrimi.

2.1 IMPORTIMI I TE DHENAVE

Sistemi elektronik per monitorimin e zhvillimit socio-ekonomik rajonal te balancuar duhet te beje te mundshme importimin e te dhenave nga sistemet e lartecekura por edhe nga sistemet tjera ekzistuese nderministrore me qellim te shperfaqjes sa me te plote te tregeusve me vlera reale permes vegzave apo websherbimeve te cilat do te krijohen brenda rrjetit qeveritar por edhe atij komunal.

Te dhenat do te jene kryesisht empirike, pra, vlera apo shifra, te cilat do te jene tregues te qarte, te cilat do ta pasurojne sistemin elektronik per zhvillimin socio-ekonomik rajonal te balancuar ku ato pastaj do te perpunohet sipas karakterit te tyre dhe kategorive perkatese duke perbere lista, tabela, diagrame, funksione por edhe gjenerimin e raporteve ku pastaj duhet qe keto te dhena te perpunohet nga intelgjencia artificiale e integruar ne system sipas direktivave tona, ashtuqë mund te shperfaqin rezultate dhe te behen krahasime ne mes regjioneve perkatese.

Komunikimi ndermjet ketij shkembimi do te ofrohet nga sistemi dhe infrastruktura teknologjike ekzistuese brenda institucioneve publike te Republikes se Kosoves qe mirembahet nga ASHI dhe me gjere.

Te dhenat pervec qe do te importohet automatikisht nga sistemet tjera duhet edhe te kene mundesine te ngarkohen permes dokumenteve elektronike si excel apo tip tjeter te pranueshem per sistemin.

Sistemi duhet të:

- Garantoj që dokumentet dhe te dhenat e dërguara në sistem duhet të ruajnë formën e tyre origjinale.
- Mundësoj shfrytëzuesit të autorizuar dërgimin e dokumenteve në të gjitha format si me poshte:
 - Word,
 - Excel,
 - PowerPoint,
 - Access,
 - Skema digitale dhe harta,
 - Dokumente foto,
 - Të gjitha format tjera te dokumenteve.
- Mundësoj dërgimin e dokumenteve të cilat ekzistojnë në mënyrë elektronike drejtpërdrejt nga çdo kompjuter i çdo shfrytëzuesi të autorizuar.

-
- Mundësoj dërgimin e e-mailave drejtpërdrejt nga çdo shfrytëzues i autorizuar, pra te behet nje forme e komunikimit te brendshem.
 - Mundësoj dërgimin e dokumenteve dhe te dhenave nga aplikacionet ekzistuese të Republikës së Kosovës dhe MZHR.
 - Mundësoj dërgimin e dokumenteve nga të gjitha burimet tjera të dokumenteve ne MZRH.
 - Sistemi duhet të mundësoj dërgimin masiv të dokumenteve elektronike ose duke i derguar shtegun se ku gjendet i ruajtur dokumenti.
 - Sistemi duhet të gjeneroj një numër të vetë të referencës i cili do te i mundësoj MZHR-se të dërgoj dokumente ne mënyrë masive me emërim të njëjtë.
 - Sistemi duhet të mundësoj qe shfrytëzuesi të bëjë riemërimin e dokumenteve me emërtim të njëjtë.

2.2 NGARKIMI I DOKUMENTEVE DHE I TE DHENAVE

Sistemi duhet të:

- Regjistroj dhe menaxhoj të gjitha dokumentet pa marrë parasysh formatin dhe strukturën e dokumentit elektronik.
- Siguroj që të gjitha dokumentet e dërguara shoqërohen me skemën e klasifikimit sipas kërkesës se MZHR.
- Mundësoj dërgimin e dokumenteve dhe te dhenave në mënyrë individuale.
- Mundësoj shfrytëzuesit zgjedhen e agregimit ku do ta vendosë dokumentin.
- Sistemi duhet t'i mundësoj shfrytëzuesit dërgimin e dokumentit në dosjet elektronike, nga e cila dosje dokumenti merret për përpunim ose lexim sipas kërkesës perkatesisht nga kategoria apo se ku gjendet treguesi.
- Mundësoj dërgimin e dokumenteve masive në sistemin elektronik.
- Gjeneroj raport automatik me momentin e dërgimit të dhenave në sistem.
- Raporti duhet të informoj për numrin e dokumenteve apo te dhenave të dërguara, rezultatin e dërgimit si dhe kohën e dërgimit si dhe ndonje fushe tjeter sipas përzgjedhjes.
- Me rastin e dërgimit të dokumenteve apo te dhenave, duhet të mundësoj lënjen e gjurmës në të dy sistemet.

2.3 METADATA

Metadata është informacion i strukturuar mbi dokumentin elektronik i cili mundëson krijimin, menaxhimin dhe përdorimin e dokumenteve elektronike gjatë tërë ciklit të tyre jetësore.

Metadata nënkupton indeksimin e pasurimin e dokumenteve elektronike me të dhëna shtesë.

Sistemi duhet të:

- Aplikoj metadatat në të gjitha dokumentet elektronike në të gjitha nivelet e agregimit.
- Mundësoj krijimin e listës së metatadatave dhe krijimin e metadatave të reja.
- Përkrahë formatet e të dhënave të definuara në ISO 8601.
- Aplikoj metadatat në momentin e futjes të dhenave apo krijimit të dokumentit të ri.
- Lejoj futjen e dokumenteve elektronike nëse nuk plotësohen metatatat obligative
- Lejoj administratorit të aplikacionit të definoj metadatat obligative dhe opcionale.
- Te jetë në gjendje të identifikoj metadatat obligative dhe metadatat opcionale dhe të veproj konform nivelit të tyre nga aspekti i rëndësisë.
- Mundësoj trashëgimin e metadatave të agregimit hierarkik dhe dokumenteve elektronike nga agregimi para ardhës.
- Kufizoj numrin e metadave të lejuara për çdo dokument, agregim ose klasë.
- Shfrytëzoj përmbajtjen e matadatave për të determinuar funksionalitetin e dokumenteve elektronike. Duke përdorur informacionet e dhëna me metadata, sistemi të identifikoj dokumentin nga aspekti i sigurisë, rëndësisë dhe menaxhoj qasjen.
- Mundësoj freskimin dhe ndryshimin e matadatave për dokumente elektronike të ndryshme varësisht nga nevojat dhe obligimet ligjore të MZHR.
- Përkrahë së paku keto formate të metadatave:
 - Alfabetike
 - Alfamerike
 - Numerike
 - Data
 - Formatin logjik (po/jo; saktë/gabim)
- Mundësoj kërkimin e dokumenteve elektronike duke njohur të gjitha formatet e lartë përmendura të metadatave.
- Ofroj mundësi automatike të ekstraktimit të elementeve të metadatave nga dokumenti në momentin e futjes së dokumentit apo të dhenave në sistem (psh. Emri i biznesit, numri i regjistrimit, numri unik identifikues, qyteti, adresa, data e regjistrimit, statusi, emri i pronarit, e të tjera të dhëna sipas karakterit dhe kategorise se të dhenave) që sistemi do të shperfaqe sipas nevojës apo përcaktimit të pershtatur nga MZHR.
- Ofroj paraqitjen e listës së metadatave në një dritare rrëshiqitëse.
- Shfrytëzuesi duhet të jetë në gjendje të zgjedhë nga lista e metadatave që ofron dritarja rrëshqitëse.

-
- Mundësoj që shfrytëzuesi të mund të shtyp metadatat shtësë, nëse nuk i ofron dritarja rrëshqitëse.
 - Mundësoj marrjen e metadatave nga sistemi
 - Siguroj që metadatat nuk ndryshojnë në rast të importimit të dokumenteve elektronike.
 - Parandaloj ndryshimin automatik të metadatave të dokumenteve elektronike të importuara nga aplikacionet tjera.
 - Mundësoj shfrytëzuesit të autorizuar të bëjë ndryshime në mënyrë manuale të metadatave të dokumenteve elektronike të importuara nga aplikacionet tjera.
 - Parandaloj ndryshimin e metadatave nga shfrytëzuesit e paautorizuar.
 - Elementet e metadatave për skemën e klasifikimit:
 - Emertimi - Ky element mundet me qenë emër i treguesit përgjegjës për skemën e klasifikimit.
 - Numri identifikues,
 - Përshkrimi
 - Elementet e definuara për shfrytëzuesit
 - Elementet e tjera sipas kërkeses nga raporti i bashkangjitur

Elementet e metadatave për klasë dhe agregim:

- o Numri identifikues,
- o Emri,
- o Përshkrimi,
- o Data e krijimit të klasës ose agregimit,
- o Data mbylljes,
- o Statusi aktual (I hapur, mungon ose i mbyllur),
- o Përsone ose pozita përgjegjëse për mirëmbajtje të klasës ose agregimit,
- o Të drejtat e qasjes së shfrytëzuesëve të autorizuar,
- o Të drejtat e qasjes së grupeve të autorizuar,
- o Niveli i sigurisë,
- o Data e fshirjes,
- o Fshire nga,
- o Klasifikimi,
- o Historia e klasifikimit,
- o Re-klasifikimi,
- o Lidhjet me agregimet tjera,

-
- o Afati i ruajtjes.

Elementet e metadatave për dokumente dhe te dhenat elektronike:

- Numri identifikues,
- Emri,
- Titulli,
- Subjekti,
- Përsonei përgjegjësi për mirëmbajtjen e sistemit elektronik,
- Data e kapjes së dokumentit apo te dhenave nga sistemi,
- Adresuesi,
- I adresuari,
- Lloji i dokumentit,
- Niveli i siguri së,
- Indikator i për dokumentet dhe te dhenat vitale,
- Indikator i për dokumentet aoi te dhenat e klasifikuara,
- Afati i ruajtjes.

2.4 MENAXHIMI I DOKUMENTEVE DHE TE DHENAVE

Dokumentet e Ministrisë së Zhvillimit Rajonal ekzistojnë në formë elektronikë dhe në formë fizike. Dokumentet në formë fizike janë dokumentet në letër. Marrëdhënja në mes të dokumenteve fizike dhe elektronike dallon shumë.

Sistemi duhet të:

- Mundësoj gjithashtu menaxhimin e dokumenteve fizike.
- Siguroj funksionalitetin e dokumenteve fizike.
- Dokumentet fizike nuk mund të regjistrohen në sistem, mirëpo sistemi duhet të mundësoj regjistrimin dhe mirëmbajtjen e metadatave, shenjuesëve, dhe lidhjeve në mes të dokumenteve ose agregimeve fizike me dokumentet ose agregimet elektronike të cilat do ruhen në një hapsirë brenda modulit përkatës të institucioni dergues.
- Mundësoj definimin e agregimeve fizike dhe duhet të mundësoj menaxhim të njëjtit të dokumenteve fizike me dokumentet dhe të dhënat elektronike.
- Definoj në skemën e klasifikimit agregimet të cilat përmbajnë dokumente të të dy natyrave, dokumente elektronike dhe dokumente fizike në qoftë se ekzistojnë.
- Mundësoj një menaxhim të integruar për të dy llojet e dokumenteve.
- Identifikoj dhe kategorizoj si hibride dokumentet fizike të lidhura me dokumentet elektronike përmes metadatave.
- Mundësoj lidhshmërinë e metadatave në mes të dhënave dhe dokumenteve elektronike përmes web shërbimeve.
- Mundësoj që shënjestuesi të identifikoj të dhënat.
- Mundësoj që shënjestuesi të identifikoj lokacionin e saktë të dhënave.
- Mundësoj që agregimet të cilat përmbajnë dokumente fizike dhe elektronike të cilat ndajnë metadata të njëjta duhet të definohen nga sistemi agregime hibride, dhe duhet të trajtohen si agregime hibride.
- Mundësoj konfigurime të ndryshme të elementeve të metadatave për agregime fizike dhe agregime elektronike.
- Mundësoj një agregim fizik i cili është hibrid me një agregim elektronik, të përdorë të njëjtin titull numer referues dhe informacion tjetër.
- Dalloj agregimin fizik i cili është hibrid me agregimin elektronik dhe i cili përdoret të dhënat e agregimit elektronik dhe identifikoj si agregim fizik duhet të shënjë me një shenjë e cili tregon se ky agregim është agregim fizik.
- Metadata për agregime dhe dokumente fizike duhet Sistemi doemos të përmbajnë informacion rreth arkivimit fizik të dokumentit ose agregimit.
- Mundësoj përcjelljen e lëvizjes së agregimeve dhe dokumenteve fizike.
- Mundësoj që gjatë kerkimit dhe gjetjes së dokumenteve fizike, këto dokumente të jenë të shoqëruara me metadata.
- Mundësoj që dokumente fizike kanë kategoritë e sigurisë, njëjtë sikur dokumentet elektronike.

-
- Ofroj mundesine e kontrollimit te qasjes dhe sigurise mbi dokumentet.
 - Mundesoj regjistrimin dhe njohen e dokumenteve dhe te dhenave.

2.5 KERKIMI DHE GJETJA E TE DHENAVE

Sistemi duhet te:

- Mundesoj shfrytëzuesëve te autorizuar kërkimin dhe gjetjen e te dhenave dhe dokumenteve elektronike ne te gjitha format.
- Mundesoj kerkimin e tregueseve ne baze te emertimit.
- Mundesoj kerkimin e tregueseve ne baze te permbajtjes.
- Mundesoj kerkimin ne baze te dates.
- Mundesoj kerkimin ne baze te informacioneve tjera te cilat i përmbajnë metadatat e raportit.
- Marre informacione mbi krijuesin e te dhenes te treguesit.
- Mundesoj dhenje e inofmacionit mbi aplikacionin ne te cilin e dhena eshte gjeneraur.
- Mundesoj kerkimin e thjeshte te dhenave dhe dokumenteve elektronike.
- Mundesoj kerkimin e avancuar te dhenave dhe dokumenteve elektronike.
- Mundesoj kerkimin duke perdorur cilindo mekanizem te emerimit.
- Mundesoj kerkimin nga i tere sistemi.
- Mundesoj kerkimin nga vende ndodhja e shfrytezuesit te autorizuar ne aplikacion "kerko vetem ketu".
- Mundesoj filtrimin dhe kerkimin e te dhenave te kerkuara.
- Ofroj numrin e rezultateve te kerkuara.
- Ofroj mundesine per pasurimin e kerkimit me informacione shtese.
- Zvogeloj numrin e te gjeturave, varesisht nga informacionet e dhena shtese ne kerkim.
- Mundesoj ruajtjen e rezultateve per qasje te mevonshme.
- Mundesoj hapjen e te dhenave te gjetura.
- Mundesoj dergimin e te dhenave te gjetura ne vendet e ruajtjes se tyre koform rregullave dhe procedurave te Ministrise se Zhvillimit Rajonal.
- Mundesoj dergimin e dokumenteve te gjetura ne email adrese zyrtare te Ministrise se Zhvillimit Rajonal dhe tjera.
- Pamundesoj dergimin e dokumenteve elektronike ne email privat, perderisa nuk eshte e rregulluar ndryshe nga MZHR.

2.6 TRANSFERIMI

Sistemi duhet te:

- Ofror mundesine e transferimit te dhenave ne sistemet tjera elektronike.
- Siguroj qe dokumentet dhe te dhenat elektronike te transferuara duhet te ruajne formatin e tyre original, nuk degradohen, exportohen si njesi integrale, dhe nuk l humbin metadatat, informacionet tjera shites dhe lidhjet me dokumentet dhe te dhenat tjera elektronike.
- Siguroj qe ne rast te transferimit ose exportimit te dokumenteve elektronike, ato exportohen ne strukturen e tyre aktuale, agregim prind, agregim femije dhe document elektronik. Don te thote qe sistemi te mundesoj transferimin e dokumenteve duke mos demtuar hierarkine organizative te agregimeve.
- Ne rast te transferimit te nje klase, duhet te te ruaj te gjitha agregimet dhe dokumentet mbrnda asaj klase.
- Ne rast te transferimit te nje agregimi, duhet te ruaj te gjitha agregimet femije dhe dokumentet mbrenda atij agregimi.
- Ne rast te transferimit te nje dokumenti elektronik, duhet te ruaj te gjitha metadatat qe l perben ai document.
- Siguroj qe transferimi te behet ne nje sekuence te operacioneve si:
 - Ruajtja e permbajtes dhe structures se dokumenteve nga degradimi dhe sigurimi se permbajtja dhe struktura nuk degradohen,
 - Te gjitha komponentet e dokumentit elektronik transferohen se bashku. Dokument elektronik me shume komponente mund te jene raportet te cilat perfaqshojne te gjitha dokumentet mbeshtetese per pagese, mund te jete emaili l cili permbane attachmentin etj,
 - Te gjitha linqet ne mes te dokumentit dhe metadatat te tijte ruhen dhe nuk afektohen,
 - Te gjitha lidhjet ne mes te dokumentit, agregimit dhe klaseve ruhen dhe nuk demtohen.
- Ofror mundesine e eksportimit masiv te dokumenteve dhe te dhenave elektronike.
- Mundesoj ruajtjen e gjurmave te auditimit per te gjitha dokumentet e transferuara.
- Mbaje te gjitha dokumentet dhe te dhenat elektronike perderisa te kryhet transferimi.
- Mundesoj dy opsione mbas transferimit:
 - Te ruhen te dhenat ne sistem
 - Te fshihen te dhenat nga sistemi,
- Ne rast te deshtimit te transferimit apo exportimit, duhet te gjeneroj raport menjehere duke informuar shfrytezuesin se cilat dokumente jane transferuar dhe cilat jo.
- Ofror mundesine kompresimit dhe funksionet e transferimit te te dhenave.

-
- Duhet të siguroj që në rast të transferimit, dokumentet dhe të dhënat e transferuara mbajne të pandryshuar skemën e klasifikimit.

2.7 RAPORTIMI

- Raportimi eshte funksion shume i rendesishem te cilin duhet ta ofroj. Sistemi duhet te ofroj, mirepo jo te limitohet, keto lloje te raportimeve:
 - Numri i klaseve,
 - Numri i agregimeve,
 - Numri i te dhenave elektronike,
 - Numri i shfrytezueseve,
 - Numir i shfrytezueseve aktiv,
 - Numri i shfrytezueseve pasiv,
- Raportet duhet te jene te qarta dhe koncize.
- Raportet duhet te paraqesin vetem informacionet te cilat kerkohen paraprakisht
- SISTEMI duhet te ofroj mundesine e ndalimit te qasjes per shfrytezuesit e paautorizuar.
- Raportimi duhet te ofrohet vetem per shfrytezuesit e autorizuar.
- Me automatizem, raportet duhet te i ofrohen vetem adiministratorit te SISTEMI.
- SISTEMI duhet te ofroj mundesine e prinitimi te raporteve.
- SISTEMI duhet te ofroj mundesine e dergimit te raporteve me email.
- SISTEMI duhet te ofroj hapjne e raporteve me programet tjera, office prograget ose programe tjera per perpunim te metutjeshem te raporteve.
- Raportet duhet te ofrohen per periudha te ndryshme kohore, konfrom nevojave te Ministrise.
- SISTEMI duhet te permbaje karakteristikat per sortimin dhe selektimin e informacioneve nga raporti.
- SISTEMI duhet te permbaje karakteristika per permbledhjen e informacioneve te nxjerra nga raportet.
- Ne rast te transferimit te dokumenteve hibride, SISTEMI duhet te detyroj administratorin te konfirmoj nese dokumentet fizike jane transferuar ose cfar eshte statusi i tyre.

2.8 FSHIRJA, NDRYSHIMI DHE ZHVENDOSJA E TE DHENAVE ELEKTRONIKE

- Fshirja dhe ndryshimi i dokumenteve duhet te kontrollohet me rreptesi.
- SISTEMI duhet te mundesoj kontrollimin e rrepte te fshirjes dhe ndryshimit te permbajtjes se dokumentit me qellim te sigurimi te integritetit te dokumenteve.
- Dokumenti elektronik, ne princip, nuk guxon te fshihet nga shfrytezuesit perdrisa nuk i ka kaluar afati i ruajtjes, i percaktuar nga Ministrisë se Zhvillimit Rajonal i Republikës së Kosovës ne harmoni me nevojat dhe obligimet ligjore.
- SISTEMI duhet te privoj shfrytezuesit te fshijne ose zhvendosin dokumentet elektronike.
- SISTEMI duhet te ofroj miundesine qe ne rast te kerkesave specifike, te ofroj perjashtime dhe te lejoj fshirjen ose zhvendosjen e dokumentit.
- Dokumenti elektronik mund te fshihet vetem mbas kalimit te afatit te ruajtjes.
- SISTEMI duhet te ofroj mundesine e fshirjes se dokumentit ne rast te gabimit te shfrytezuesit te autorizuar.
- Ne rast te fshirjes se dokumentit elektronik per shkak te gabimit te shfrytezuesit te autorizuar, SISTEMI duhet te ofroj mundesine ruajtjes se informacioni per fshirjen e dokumentit ne gjurmet e auditimit.
- Poashtu, ne rast te fshirjes se dokumentit, SISTEMI duhet te shenjetoj dokumentin si "fshire ose zhvendosur, data e fshirjes, autori".
- Ne rast te zhvendosjes se dokumentit, SISTEMI duhet te vendose nje tregues ne lokacionin e ri.
- Shenjtimi nuk eshte i obliguesh ne rast te transferimit te dokumenteve nga SISTEMI ne ndonje aplikacion tjeter.
- SISTEMI, per cdo rast duhet te ofroj mundesine e shenjimit te klaseve, agregimeve apo dokumenteve te transferuara.
- SISTEMI duhet te ofroj mundesine e njohjes se dallimit ne mes te zhvendosjes dhe transferimit. Keto dy duhet te jene te trajtuar si dy procese te ndryshme.
- SISTEMI duhet te ofroj kontrole te rrepte per fshirjen dhe ndryshimin e agregimeve dhe klaseve.
- SISTEMI duhet te mundesoj ekstraktimin e dokumentit elektronik. Extraktimi nenkupton ruajtjen e dokumentit original dhe kopjes se redaktuar.
- Ekstraktimi duhet te mundesohet ne raste te vecanta, ku MZHR duhet te publikoj dokumentet elektronike te cilat permbajne informacione sensitive.

2.9 INTEGRIMI

Sistemi duhet te:

- Mundesoj integrimin e te gjitha aplikacioneve eksistuese te zhvilluara te cilat jane pjese perberese e Sistemit Elektronik te zhvilluar nga ne.
- Ofroj mundesine e integrimit me te gjitha aplikacionet dhe bazat e te dhenave tjera eksistuese
- Integrimi I SISTEMIT me aplikacionet tjera te Ministrisë se Zhvillimit Rajonal duhet te behet ne harmoni me politikat, rregullat dhe procedurat e Ministrise.
- Ofroj mundesine e gjetjes se dokumenteve elektronike nga aplikacionet tjera existuese konform politikave te Ministrise.
- Dokumentet e marra nga aplikacionet tjera te Ministrise, ne harmoni me rregullat dhe procedurat e Ministrise, duhet te ofrohen ne menyre te ndare dhe duhet te dallohen nga te dhenat elektronike te gjetura ne sistem.
- Privoj dhenjen e informacioneve nese kerkohen nga aplikacionet.
- Ofroj informacione vetem nese kerkohen nga SISTEMI dhe vetem nese shfrytezuesi ka autorizim paraprak.

3.0 KERKESAT JOFUNKSIONALE

Navigimi dhe shfrytezimi

Sistemi duhet:

- Te jete i lehte per tu shfrytezuar.
- Me momentin e qasjes, cdo shfrytezuesi duhet te i paraqitet faqja e pare e aplikacionit. Faqja e pare e aplikacionit duhet te jete pikenisja.
- Faqja e pare e aplikacionit nuk duhet te jete e ngarkuar me te dhena pervec nese gjate zhvillimit kerkohet ndryshe.
- Shfrytezuesi duhet te shoh vetem ato te dhena per te cilat eshte paraprakisht i autorizuar.
- Shfrytezuesit te cilet nuk kan qasje ne asnje dokument , duhet te e shohin fagen e pare mirepo faqja nuk duhet te permbaj asnje informacion. Faqja duhet te jete blanko.
- Mundesoj futjen e dokumenteve elektronike ne cilen do dritare/liber, ashtu sic e ben ne menyre fizike.
- Organizoj dokumentet mbrenda ne system ne base te numrit identifikues, ose ne rast mungese ne base te ementimit te dokumentit.
- Shfrytezuesi duhet te kete mundesi te dije ne cdo moment lokacionin e tij gjate navigimit.
- SISTEMI duhet te paraqes ne manure te rrjedhshme te tere rrugen e shfrytezuesit gjat navigimit.

Ballina

- Ballina e SISTEMI nuk duhet te jete e ngarkuar me informacione.
- Ballina duhet te jete e pranueshme lehte nga shfrytezuesi dhe e lehte per te naviguar ne te.
- Ballina duhet te ofroj fushen e kerikimit te dokumenteve elektronike.
- Ballina duhet te i ofroj shfrytezuesit informacionet per te cilat shfrytezuesi ka autorizim paraprak.
- Informacionet duhet te jene te organizuara ne forme te pemes, ne menyre hierarkike.
- Forma hierarkike duhet te permbaje klaset, agregimet dhe dokumentet mbrenda agregimieve.
- Shfrytezuesi duhet te kete mundesi te gjej dokumentin duhet e kerkuar ne fushen e kerkimit te dokumenteve.
- Shfrytezuesi duhet te kete mundesine e gjetjes se dokukumentit elektronik duke naviguar neper kalse dhe agregime.
- Ballina mund te ofroj edhe liste e dokumenteve me te kerkuara.
- Ballina duhet te ofroj edhe logon e Ministrise se Zhvillimit Rajonal.
- Per shfrytezuesin, ballina douhe te ofroj nga nje faqe per secilen liber te protokollit.

-
- Perdoruesi, varesisht nga natyra e dokumentit, duhet te kete mundesi te regjistroj dokumentin ne faqen perkatese.
 - SISTEMI duhet te dergoj dokumentin ne klasen, agregimin dhe nenagregimin e caktuar duke qene ne gjendje taq lexoj numrin identifikues ose emrin e dokumentittit.
 - SISTEMI duhet te ofroj mundesine e gjetjes se emrit te dokuemtnit nga lista e dokuemnteve dhe nurave identifikues dhe te ia bashkangjes dokumentit emrin perkates duke lexuar numrin identifikues. E njejta vlene edhe per bashkangjitjen e numrit identifikues nese dokumenti futet ne sistem duke perdorur emrin e dokumentit.

Perkrahja

Sistemi duhet te:

- Ofroj perkrahje per se paku 200 shfrytezues.
- Mundesoj qasje per te gjithë shfrytezuesëve mbrenda godines se Ministrise.
- Mundësoj administratorit te aplikacionit te lejoj ose ndaloj qasen per palet e lartepemendura, sipas politikave mbi menaxhimin e informacionit te Ministrise.